

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

MEILAHDEN SAIRAALA-ALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 12257

Hankenro 3901_1
HEL 2013-001497

SISÄLLYS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä suunnitteluperiaatteiden luonnos nähtävillä 6.5.–31.5.2013

Viranomaisyhteistyö

- Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet

Yhteenveto viranomaisneuvottelusta

Mielipidekirjeet

- Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Kaavaluonnos nähtävillä 17.12.2013–20.1.2014

Viranomaisyhteistyö

- Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet

Mielipidekirjeet

- Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet

LIITTEET

Keskustelutilaisuuden 20.5.2013 muistio
Viranomaisneuvottelun 20.3.2013 muistio

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä suunnitteluperiaatteiden luonnos nähtävillä 6.–31.5.2013

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä suunnitteluperiaatteiden luonnos olivat nähtävänä kaupungintalon ilmoitustaululla, kaupunkisuunnitteluvirastossa, Töölön kirjastossa, esittely- ja näyttelytila Laiturilla sekä viraston internetsivuilla 6.–31.5.2013. Suunnitteluperiaatteita koskeva yleisötilaisuus pidettiin 20.5.2013 Biomedicum tiloissa, Haartmaninkatu 8.

Viranomaisyhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta saatiin Museoviraston, kaupunginmuseon, rakennusviraston, sosiaali- ja terveysviraston, kiinteistöviraston sekä Helsingin Energian kannanotot. Kaavahankkeesta on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain 66§:n mukainen viranomaisneuvottelu 20.3.2013.

Museovirasto ilmoitti (28.5.2013), että sen ja kaupunginmuseon välisen yhteistyösopimuksen mukaan, lausunnon asiasta antaa kaupunginmuseo.

Kaupunginmuseon kannanotossa (24.5.2013) todetaan, että suunnittelualue on valtakunnallisesti arvokasta aluetta (RKY 2009, Meilahden sairaala-alue). Kaupunginmuseo pitää Meilahden sairaala-alueen sitovia suunnitteluperiaatteita ja kaavan tavoitteita hyvinä. Nykyisiä suojelumääräyksiä ei tule kuitenkaan poistaa eikä suojeltuja rakennuksia esittää purettavaksi. Kaavamääräysten sisältöä tulee arvioida yhdessä museoviranomaisten kanssa. Alueesta tulee tehdä ympäristöhistoriallinen selvitys ja purettavista tai osittain uudisrakentamisella korvattavista rakennuksista rakennushistoriallinen selvitys, jonka perusteella voidaan arvioida suojelutarve ja sen laajuus.

Stenbäckinkadun varren vihervyöhykkeen säilyttäminen ja sen liittymisen osana tien toisella puolella sijaitsevien kaupunkihuviloiden ympäristöön on tärkeää, sillä myös kaupunkihuviloiden alue on osa kulttuurihistoriallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Taka-Töölön kerrostaloalue).

Vastine

Kaavaprosessin aikana tehdään yhteistyötä kaupunginmuseon kanssa. Ympäristöhistoriallinen ja rakennushistoriallinen selvitys ovat tekeillä.

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

Rakennusvirasto ilmoitti (30.5.2013), että rakennusvirastolla ei ole huomauttamista kaavahankkeesta.

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston kannanotossa (28.5.2013) pidetään tärkeänä sitä, että sairaala-alueita voidaan kehittää ja uudistaa palveluja keskittämällä. Rakennusten tulee vastata nykyajan terveydenhuollon vaatimuksia. Sairaala-alueen saavutettavuuden parantaminen on tärkeää. Alueen kevyen liikenteen reitit tulee ohjata harkiten, koska alueella liikkuu paljon hälytysajoneuvoja, huolto- ja saattoliikennettä. Sairaalan ulkopuolista kevyttä liikennettä ei ole tarkoituksenmukaista ohjata alueen läpi.

Vastine

Ulkopuolista pyöräliikennettä ei ole tarkoitus ohjata sairaala-alueen läpi. Suunnitteluperiaatteiden luonnoksen kuvaan on muutettu kohta 22 siten, että "Likimääräinen tavoiteltava kevyen liikenteen yhteys tulevaisuudessa" on korvattu lauseella "Likimääräinen tavoiteltava kävely-yhteys tulevaisuudessa."

Kiinteistöviraston (7.5.2013) taholta on ilmoitettu, että kaavamuutos korottaa tontin arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä tontin omistajan kanssa.

Vastine

HUS on todennut asemakaavan muutoshakemuksessaan, että sairaala-alueen nykyisen v. 2006 ja edellisen v. 1999 laaditun asemakaavan osalta ei noudatettu kaupunginhallituksen 2.4.1990 tekemää maapoliittista päätöstä. HUS esittää nyt laadittavan asemakaavan osalta menettävän vastaavalla tavalla.

Helsingin Energia -liikelaitoksen taholta toivotaan (31.5.2013) läheistä yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston, HUS -tilakeskuksen ja valitun konsultin kanssa asemakaavoituksen kaikissa vaiheissa.

Vastine

HUS on käynyt alustavia neuvotteluja kaukokylmän käytöstä Helsingin Energian kanssa. Yhteistyötä jatketaan kaavaprosessin aikana.

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

Yhteenveto viranomaisneuvottelusta

Kaavahankkeesta on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain 66§:n mukainen viranomaisneuvottelu 20.3.2013. Neuvotteluun osallistuivat Helsingin kaupunginmuseon, rakennusvalvontaviraston, Helsingin seudun liikenteen (HSL), sosiaali- ja terveysviraston, kaupunkisuunnitteluviraston sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) edustajat.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin edustaja selosti ennen neuvottelun alkua kaavahankkeen taustaa ja hakijan tavoitteita.

Uudenmaan ELY-keskuksen edustajat totesivat, että sairaala-alueet ovat herkkiä melun suhteen ja Meilahden sairaala-aluetta ympäröivät vilkkaan väylät edellyttävät hyvää meluntorjunnan suunnittelua. ELY-keskus pitää tärkeänä meluselvityksen tekemistä kaavan valmistelun yhteydessä. Helikopterikentän asettamat erityisvaatimukset on otettu tähänastisessa valmistelussa huomioon.

Alueen rakeisuus ja iällinen monikerroksisuus on RKY-alueen eräs tärkeä arvo. Suojelumääräysten purkaminen olisi ongelmallista, sillä rakennusten, esim. Sairaanhoitaja-asuntolan, arvot on todettu jo edellisen kaavan yhteydessä. Suojelumääräysten sisältöä ja sanamuotoa on mahdollista ja hyväkin harkita uudelleen.

Uudisrakentamisen paikat on hyvin tutkittu. Kaavaratkaisulla kyetään antamaan tarkemmalle suunnittelulle oleelliset reunaehdot, mutta myös detaljisuunnittelu tulee suorittaa harkiten ja taitavasti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on selkeät ja hyvät tavoitteet. Rakennushistoriaselvitys ja suunnitteluperiaatteet antavat hyvät lähtökohdat suunnittelulle ja hyvän ympäristön syntymiselle.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta ei saapunut yhtään mielipidettä.

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Yleisötilaisuus pidettiin 20.5.2013 Biomedicum tiloissa, Haartmaninkatu 8. Paikalle saapui yksi asukas.

Tilaisuudessa esitetyt kysymykset koskivat maanalaisten tilojen ajoyhteyksiä, huoltoajoa, katuliikennettä, pysäköintipaikkojen määrää, maanalaisten tilojen orientoitavuutta, kävely- ja pyöräily-yhteyksiä sai-

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

---

raala-alueella että sitä ympäröivillä kaduilla, alueen opasteita, Lastenlinnan tulevaa käyttöä sekä traumasairaala-nimikettä.

Tilaisuudessa todettiin, että mm. maanalaisiin tiloihin on ajoyhteydet Iho- ja allergiasairaalan luota Zaidankadulta, Stenbäckinkadulta sekä sairaala-aukiolta kahdesta kohtaa. Huoltoajo, mm. pyykin kuljetus, hoidetaan tulevaisuudessa maanalaisesti. Uusia maanalaisia tiloja ei ole tiedossa uudisrakennusten kellarikerrosten lisäksi.

Liikenteen toimivuustarkastelut ja liikennesuunnitelmat ovat vielä kaavoituksen tässä vaiheessa kesken, joten tarkkaa tietoa liikenteen suuntautumisesta ja liikennemäärien lisääntymisestä katuverkolla ei vielä ole.

Kaavassa tullaan määrittelemään auto- ja pyöräpaikkojen tarpeellinen määrä. Maanpäällinen pysäköinti vähenee mittavan uudisrakentamisen myötä ja pysäköintiä keskitetään maan alle. Maanalaiset pysäköintipaikat sijoittuvat rakenteilla oleviin maanalaisiin tiloihin sekä uudisrakennusten kellareihin.

Alueelle ei ole tarkoituksenmukaista ohjata ulkopuolista vilkasta pyöräliikennettä, sillä alueella liikkuu paljon hälytys- ja huoltoajoneuvoja sekä asiakkaiden autoja. Sen sijaan sairaala-alueen jalankulkuyhteyksiä sekä orientoitavuutta parannetaan palvelemaan alueella liikkuvia työntekijöitä ja asiakkaita.

Tukholmankatu, Haartmaninkatu ja Paciuksenkatu kuuluvat kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisiin pääreitteihin, joiden suunnittelu on lähivuosien ohjelmassa. Paciuksenkadun länsipuolelle on suunnitteilla myös pyöräliikenteen laatuikäytävien eli baanojen tavoiteverkkoon kuuluva yhteys välille Merikannontie Mississipinraitti. Pyöräliikennesuunnitelmat suunnittelualueen ulkopuolella eivät kuulu tähän kaavahankkeeseen, vaan ovat erillisiä kaupungin pyöräilyverkon kokonaisuuteen liittyviä suunnitelmia.

HUS on luopumassa Lastenlinnan tiloista ja tiloja korvaava uusi lastensairaala on tarkoitus rakentaa Lastenklinikan ja Naistenklinikan väliin. Lastenklänikka säilyy sairaalakäytössä. Traumasairaala tarkoittaa sairaalaa, jonne viedään välitöntä apua tarvitsevat, mm. onnettomuuteen joutuneet potilaat. Uusi traumasairaala korvaa Töölön sairaalan.

Kaavaluonnos nähtävillä 17.12.2013–20.1.2014

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos olivat nähtävänä Töölön kirjastossa, Meilahti HUSin Hallintokeskuksen ala-aulassa, esit-

---

Postiosoite PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Käyntiosoite Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	Puhelin +358 9 310 1673	Faksi +358 9 310 37409	Tilinumero 800012-62637	Y-tunnus 0201256-6 Alv. nro FI02012566
---	---	-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

---

telytila Laiturilla ja kaupungin ilmoitustaululla 17.12.2013–20.1.2014 sekä viraston internetsivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Rakennusvirasto (7.1.2014) sekä **kiinteistöviraston tilakeskus** (21.1.2014) ilmoittivat, ettei niillä ole huomautettavaa asemakaavan muutosluonnoksesta. Tilakeskus pitää tärkeänä, että kaavasunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan alueella sijaitsevan kaupungin päivystyssairaalan, Haartmanin sairaalan sujuva, turvallinen ja esteetön saavutettavuus.

Vastine

Kaava-alueelle on hyvät julkiset liikenneyhteydet ja Haartmanin sairaala on hyvin saavutettavissa kaikilla kulkuvälineillä. Kaavaehdotuksessa myös määrätään, että jalankulkureittien tulee olla sujuvia ja helposti suunnistettavia. Rakennusten läpi johtavat jalankulkureitit tulee merkitä siten, että alueella asioivat löytävät ne helposti.

Helsingin Energia -liikelaitos toteaa kannanotossaan (10.4.2014) että Meilahden sairaala-alueen suunnitteluperiaatteet ovat hyvät. Helsingin Energia esittää, että jatkosuunnittelussa huomioidaan toimitusvarman Energiahuollon merkitys Meilahden sairaala-alueella ja että Helsingin energialla olisi mahdollisuus osallistua suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa.

Vastine

HUS on käynyt alustavia neuvotteluja kaukokylmän käytöstä Helsingin Energian kanssa. Yhteistyötä jatketaan kaavaprosessin jälkeenkin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL (17.1.2014) toteaa kannanotossaan, että sairaalakampuksen lisärakentaminen tukee Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2011 kärkitavoitteiden toteuttamista. Suunnittelualueelle esitetyt lisärakennukset tiivistävät maankäyttöä alueella, jota pystytään jo nyt palvelemaan hyvin myös joukkoliikenteellä, etenkin Tukholmankatua ja Haartmaninkatua liikennöivillä lukuisilla linjoilla. HSL, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto ja HKL-liikelaitos ovat vuonna 2012 laatineet tarve- ja toteuttamiskelpoisuusselvityksen Munkkivuoren raitiotiestä. Raitiolinja kulkisi suunnittelualueen sivuitse Topeliuksenkatua ja Haartmaninkatua pitkin. Raitiolinja korvaisi pääosan Haartmaninkatua kulkevasta bussiliikenteestä. Haartmaninkadun itäpuolelle Rosina Heikkilän puiston kohdalle on suunnitteilla kääntöpaikka toiselle päättyvälle raitiolinjalle. Kääntö-

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

---

paikkaa käyttävää linjaa koskevat suunnitelmat tarkentuvat vuoden 2014 aikana.

Haartmaninkatu liittyy myös kaupunkisuunnitteluviraston laatimaan kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkkoa koskevaan tavoitteeseen. Raitiotietä koskeneen selvityksen laadinnan yhteydessä todettiin, että raitiotien ja pyöräliikenteen järjestelyt Haartmaninkadulla on tarpeen suunnitella yhtenä kokonaisuutena. HSL:n mielestä Haartmaninkadun suunnitteluratkaisun tulee perustua ensisijaisesti joukko- ja pyöräliikenteen korkeatasoiisiin järjestelyihin. Pysäköinnin järjestelyjen pitää perustua ensisijaisesti sairaala-alueen pysäköintilaitoksiin ja toissijaisesti kadunvarsipysäköintiin, mikäli sille jää katutilaa joukko- ja pyöräliikenteen järjestelyiden korkeatasoisen toteuttamisen jälkeen.

Alueen sisäisistä pyöräreiteistä tulee selvittää, onko pyörällä tarvetta ja mahdollisuutta päästä kulkemaan alueen läpi. Pyöräpysäköinti on sijoitettava mahdollisimman lähelle rakennusten sisääntuloja. HSL pitää tärkeänä tavoitteena kaavan pyrkimystä sisäisten kävely-yhteyksien parantamiseen. Suunnitellut kävelytiet sijoittuvat hyvin Haartmaninkadun nykyisten pysäkkien sijanteihin nähden. Turvalliset, viihtyisät ja esteettömät yhteydet pysäkeille on taattava myös bussi- ja raitiovaunu-pysäkkien tulevia paikkoja koskevien suunnitelmien tarkentuessa.

HSL pitää tärkeänä, että sairaala-alueen keskusaukiolle suunniteltu bussiliikenteen pysäkkialue suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä HSL:n kanssa. Keskusaukion viereen on varattava riittävä tila päätepysäkki-toiminnalle.

HSL haluaa antaa kaavasta lausunnon kaavaehdotuksen tullessa nähtäville.

Vastine

Hyvät joukkoliikenneyhteydet ovat sairaalakampuksen toiminnan kannalta erittäin tärkeitä, joten yhteyksien ja reitistön kehittämisessä tulee varautua sairaala-alueen lisääntyvään käyttäjämäärään. Haartmaninkatu ei kuitenkaan kuulu asemakaavan muutosalueeseen eikä sen raitio- liikenne- ja pyöräliikennejärjestelyjä esitetä tämän kaavan yhteydessä. Pyöräliikennettä ei ole tarkoitus ohjata alueen läpi. Alueelle pyörillä saapuvat ovat ensisijassa työntekijöitä tai asiakkaita. Alueen pyöräliikenne on osoitettu alueen ajoneuvoväylille. Asemakaavan pyöräpysäköinnistä on määrätty vähintään 75 % sijoitettavaksi katoksiin sisäänkäyntien läheisyyteen tai rakennuksiin. Jalankulkureittien suunnittelussa on käytetty jo olemassa olevia reittejä ja niitä on täydennetty. Haartmaninkadulle mahdollisesti sijoittuvien raitiovaunupysäkkien si-

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

jainti selviää tulevaisuudessa tehtävän Haartmaninkadun liikennesuunnitelman yhteydessä. Kaavassa esitetyt jalankulkureitit ohjautuvat nykyisille bussipysäkeille sujuvasti. Asemakaava-alueen keskusaukion bussipysäkkijärjestelyistä on neuvoteltu yhdessä HSL:n kanssa. Aukiolle on mahdollista toteuttaa pysäkkijärjestelyt neljälle bussilinjalle Biomedicum Helsinki 1:n ja HUS:n tontin rajalle. Siinä olevaa viheraluetta joudutaan järjestelyjen vuoksi hieman kaventamaan. Tarkemmat suunnitelmat bussipysäkkien mitoituksesta ovat ajankohtaisia sitten, kun aluetta aletaan rakentaa ja on selvillä, milloin uudet bussilinjat alkavat liikennöimään alueelle.

Museovirasto ilmoitti (19.12.2013), että lausunnon asiasta antaa kaupunginmuseo yhteistyössä Museoviraston kanssa.

Kaupunginmuseo ilmoitti (24.1.2014) että se on neuvotellut valtakunnallisesti merkittävän sairaala-alueen kaavahankkeesta Museoviraston kanssa. Lausunnon sisältö vastaa molempien yhteistä näkemystä asiasta.

Kaavaluonnoksessa esitetyt suojelumääräykset, jotka ovat peräisin vuonna 2006 vahvistetusta kaavasta perustuvat vuonna 1990-luvun lopun arvotukseen. Museo katsoo, että suojelumerkinnot ja -määräykset ovat edelleen käyttökelpoiset ja asianmukaiset. Rakennushistoriallisen selvityksen (tekijä arkkitehti Sanna Ihatsu) ohjauksen yhteydessä alueen rakennukset on arvotettu yhdessä konsultin, kaavoittajan ja museon toimesta. Siinä kävi ilmi, että 1990-luvulla ei arvotettu kahta sairaala-alueella sijaitsevaa, 1960-luvulla valmistunutta rakennusta näiden tuolloin nuoren iän vuoksi. Toinen rakennuksista on Syöpätautien klinikka, joka on valmistunut vuonna 1962, ja toinen on Hallinto- ja materiaalikeskus, joka valmistui vuonna 1965. Asemakaavaprosessissa on tutkittava ja arvioitava kokonaisuutta ja punnittava tavoitteita niin, että selvitetään mahdollisuudet syöpätautien klinikan säilyttämiseen. Hallinto- ja materiaalikeskuksella on arkkitehtonista arvoa, mutta se ei nouse kaupunkikuvallisesti tai arkkitehtoniselta laadultaan niin korkealle, että museo esittäisi sen suojelua.

Aluetta on sen pitkän historian aikana jatkuvasti uudistettu ja täydennysrakennettu, erityisesti 2000-luvulla. Rakentamisen myötä vielä säilyneet viheralueet, puusto ja avokalliot ovat tärkeässä osassa ja niiden vaalimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Asemakaavaluonnoksessa esitetty uudisrakentamiselle varattu rakennusala tulee Uuden Lastensairaalan kohdalla Stenbäckinkadulla liian lähelle katualuetta, jolloin kadun varren vihervyöhyke jää kapeaksi. Museo katsoo, että Stenbäckinkadun varren puistomaisuus suunnitteluperiaatteiden mukaisesti tulee säilyttää ja uudisrakentamisessa on huolehdittava, että se

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

on riittävällä etäisyydellä kadusta. Stenbäckinkadun toisella puolella on Taka-Töölön kerrostaloalue, joka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Museo katsoo, että myös Naistenklinikan puisto tulee säilyttää nykyisellään eikä Uudelle Lastensairaallalle varattu rakennusala voi tulla puiston paikalle, jolloin se peittäisi myös osan Naistenklinikan julkisivua. Myös Lastenklinikan puisto on ollut käytössä 1950-luvun alusta saakka ja alue on tärkeä myös kaupunkikuvallisesti. Museo esittää, että näille kahdelle vanhimmalle puistoalueelle annetaan asemakaavassa alueellinen suojelumerkintä ja soveltuva suojelumääräys.

Paciuksenkadun varressa Meilahden pääsairaalan potilastorni, Syöpätautien klinikka ja entinen asuntola Tukholmankatu 8 F sekä (kaava-alueen ulkopuolella oleva) sairaanhoito-oppilaitos muodostavat samassa koordinaatistossa olevan rakennusten sarjan, jossa rakennukset ja viheralueet vuorottelevat. Uudet rakennukset tulee sijoittaa samalla periaatteella. Uuden Trauma- ja syöpäsairaalan rakennusala on merkitty kuitenkin kiinni Pacuksenkatuun ja näin kaavaluonnos sallii edellä mainitun rakennusten sijoitteluperiaatteen ja niiden etualan vihervyöhykkeen avokallioineen hävittämisen kadun varresta. Yhtenäinen vihervyöhyke Paciuksenkadun varressa tulee museon näkemyksen mukaan säilyttää.

Vastine

Asemakaavan ensisijaisena tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen keskeisellä paikalla. Sairaala-alueen suunnitteluperiaatteiden mukaan rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien. Asemakaavan muutosehdotuksessa suojellaan samat rakennukset kuin voimassa olevassa kaavassa. Suojelumääräykset on laadittu siten, että sairaalan erityistarpeet ja kehittämismahdollisuudet voidaan ottaa huomioon suojeltuja rakennuksia ja ympäristöä kunnioittaen.

Suojelumääräykset

Asemakaavaluonnoksessa olleita suojelumääräyksiä on kaavaluonnosvaiheen jälkeen päivitetty. Asemakaavan muutoksen suojelumääräyksistä on neuvoteltu hakijan, kaupunginmuseon sekä rakennusvalvontaviraston kanssa. Suojelumääräyksiä on tarkasteltu siten, että rakennusten toimintaa vastaava ajanmukaistaminen on mahdollista. Kaavaselostuksessa on selvitetty asemakaavaehdotuksen suojelumääräysten perustelut tarkemmin.

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

Asemakaavaluonnos perustuu suunnitteluperiaatteisiin, jonka pohjana oli kolme sairaalarakentamisen asiantuntijatoimiston konsulttityötä. Suunnitteluperiaatteiden lähtökohdaksi hyväksyttiin viranomaisten yhteistyössä Syöpäsairaalan torniosan sekä Hallinto- ja materiaalikeskuksen mahdollinen purkaminen, jotta aluetta voidaan kehittää ja rakentaa. Asemakaavan muutoksessa pitäydytään suunnitteluperiaatteissa eikä Syöpäklinikan torniosaa esitetä suojeltavaksi. Syöpätorni säilyy käytössä kunnes uusi Trauma- ja syöpäsairaala on valmistunut vuonna 2020.

Perusteet syöpätornin suojelematta jättämiselle:

Syöpätornin kerroskorkeudet ovat nykytekniikan vaatimuksia ajatellen liian matalat. Korjattunakaan sen rakenteet eivät enää täytä nykyaikaisia lämpö- ja ääneneristävyysvaatimuksia, eivätkä siten MRL 117a - 117 g §:n esittämiä teknisiä vaatimuksia. Rakennukseen ei saada toteutettua asianmukaisia sairaalan käyttöön sopivia tiloja.

Uuden Lastensairaalan alue

Kaikissa suunnitteluperiaatteiden lähtökohtana olleissa konsulttitöissä Uuden Lastensairaalan rakennusala sijoittui sangen lähelle Stenbäckinkatua. Jokaisen konsulttityön esittämä rakennusala peittää Naistenklinikan julkisivua joltakin puolelta. Konsulttityöt olivat vasta luonnoksia, joten niissä ei vielä tarkkaan huomioitu sairaala-alueen vaatimia saattoalueen liikennejärjestelyjä. Suunnitteluperiaatteita laadittaessa ja ilmeni, että HUS haluaa säilyttää Hallintotornin ja keskuskeittiön, joten niiden paikalle ei saada uutta rakentamista. Uuden Lastensairaalan yli 40 000 k-m² sijoittaminen nykyisen Materiaalikeskuksen kohdalle otettiin asemakaavoituksen lähtökohdaksi. Uudessa Lastensairaalassa on liki kaksi kertaa enemmän kerrosalaa kuin vieressä olevalla Lastenlinikalla ja sille varattu tila on hädin tuskin Lastenlinikan saattoalueen kokoinen alue. Uuteen Lastensairaalaan yhdistetään sekä nykyisen Lastenlinnan että Lastenlinikan tilat. Kaavaehdotuksen rakennusalan rajaa on siirretty kaavaluonnokseen verrattuna siten, että Naistenlinikan lännenpuoleisen siipiosan eteen jää 30–40 metriä avaraa tilaa ja sen ikkunoista avautuu näkymiä ympäristöön vielä senkin jälkeen, jos Hallintotornin tai keskuskeittiön kohdalle sijoitetaan tulevaisuudessa lisärakentamista.

Stenbäckinkadun varsi

Stenbäckinkadun puistomainen luonne on lisärakentamisesta huolimatta mahdollista säilyttää. Kaavaluonnoksessa Uusi Lastensairaala sijoituu n. 10–15 m etäisyydelle katualueesta, mikä etäisyys kadusta on kaupunkialueella paljon. Tontin rajalle on esitetty istutettavaksi puurivi

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

ja 3–5 m leveä viherkaista. Saattoalue vie suuren osan tilasta, mutta on välttämätön sairaalatoiminnan kannalta. Rakennuksen etäisyys Taka-Töölön kerrostaloalueesta täyttää 45 asteen valokulman eikä rakennus pimennä asuinrakennusten kaakkoispuolen oleskelupihoja. Kaavaehdotuksessa on säilytetty sama periaate. Kaavaselostuksen liitteessä olevassa kuvaliitteessä Uuden Lastensairaalan suunnitelmista on esitetty uuden rakennuksen suhde ympäristöön.

Uuden Lastensairaalan ja Naistenklinikan yhteys ja ulko-oleskelualueet

Uuden Lastensairaalan ratkaisu yhdistää sen toiminnallisesti erittäin hyvin sekä Lastenkliniikkaan että Naistenkliniikkaan. Naistenklinikan puistoalueen kulma, johon rakennusala ulottuu, on nykyisin puiston syrjäisin kolkka, jossa ei juuri oleskella. Alueelle sijoittuu mm. pyörä- ja autopysäköintiä. Sekä Naistenklinikan että Lastenklinikan puistoja ei voi kaavassa enää osoittaa oleskelupihoiksi liikennemelun ja -päästöjen vuoksi. Nykyisessä sairaalatoiminnassa ei myöskään enää suosita niin pitkiä sairaalassaoloaikoja, että suuria ulko-oleskelualueita tarvittaisiin. Naistenklinikan ja Lastenklinikan puistoalueet ovat lähinnä kaupunkikuvallisia elementtejä ja historiallisia muistomerkkejä aiemmasta sairaalatoiminnasta. Ne on kaavaluonnoksessa esitetty suojeltaviksi alueen osiksi. Kaavaehdotukseen on lisätty niiden hoitoa ja kunnostamista koskevia ohjeita joissa otetaan niiden historialliset arvot huomioon.

Trauma- ja syöpäsairaalan rakennusala

Paciuksenkadun varsi on alun perin ollut luonteeltaan sairaala-alueen takapihaa. Pääsisääntulo alueella on Haartmaninkadun puolelta ja Meilahden pääsairaalan pääjulkisivuna on kuvattu näkymää pääsisääntulon kallioalueen kohdalta. 1940–1950 -luvun kaupunkisuunnittelun lähtökohtana on ollut rakennusten vapaa sijoittelu metsään siten, että ne suuntautuvat suotuisiin ilmansuuntiin. Tätä periaatetta on noudatettu mm. sairaanhoitajien asuntolan Tukholmankatu 8 F:n sijoittelussa. Trauma- ja syöpäsairaalan kohdalle esitetyllä rakennusosalalla ei ole nykyisin aivan eteläosaa lukuun ottamatta juurikaan säilytettävää puustoa eikä sillä kohden ole suojeltavia kallioalueita. Alueelle sijoittuu Meilahden pääsairaalan laboratorio-osa, joka puretaan kun uudet laboratoriotilat valmistuvat vuoden 2015 lopulla Haartmaninkadun toiselle puolelle HUSLAB:in tiloihin. Laboratorio-osan ja kadun väliin jää hiekkainen huoltotie sekä nurmikenttä.

Istutettavia puita varten vaadittavan tilavarauksen tulisi olla n. 6–7 metriä rakennuksen julkisivusta. Mikäli näin leveä yhtenäinen istutusalue osoitettaisiin tontille Paciuksenkadun varteen, vaadituille sairaalataloille

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

ei jäisi tilaa. Nykyisten sairaalatoimintojen sijoittelu perustuu ennen kaikkea ns. kuumien toimintojen sijoitteluun (ks. kaavaselostuksen liite Sairaalsanasto), joiden toiminta on oleellista sairaalan kannalta. Tämä seikka on otettu huomioon rakennusalojen määrittelyssä. Koska uuden rakennuksen rakennusrunko on erittäin syvä, sen sisätilojen valaisemiseksi vaaditaan valopihoja, jotka vievät myös pinta-alaa. Valopihoja voidaan käyttää myös potilaiden ja henkilökunnan oleskelualueina paremmin kuin kadun varren ulkotiloja, sillä valopihat saadaan paremmin suojattua liikennemelulta ja liikennepäästöiltä sekä sateelta kuin kadun varteen sijoitettavat viherkaistat.

Suunnitteluperiaatteissa on tavoitteena Paciuksenkadun puoleisen korttelinosan jaksottaminen rakennusten massoittelemalla, istutettavien alueiden sekä julkisivujen jäsentelyn avulla sekä näköalojen hyödyntäminen meren ja puiston suuntiin. Tämä on huomioitu sekä kaavaluonnoksen määräyksessä että kaavaehdotuksen määräyksissä. Kaavaehdotukseen on lisätty myös kaavakarttaan likimääräinen raja suunniteluohjeeksi, millä perusteella rakennuksen julkisivua tulee jäsentää. Tarkkoja aloja ei ole voitu antaa, koska sairaalatoimintojen vaatimat sisätilat ovat tarkasti mitoitettuja eikä niiden tulevasta sijainnista ole vielä tarkkaa tietoa. Tämän vuoksi annettu rakennusala on hyvin suurpiirteinen ja määräysosassa on annettu useita kaupunkikuvallisia ohjeita siitä, miten alueen ominaispiirteet tulee rakennussuunnittelussa ottaa huomioon.

Säilyneet kallioalueet on merkitty säilytettäväksi istutuksia koskevissa määräyksissä. Näitä ovat Lastensairaalan ja Naistenklinikan lähiympäristöjen lisäksi pääsisääntulon kallioinen alue, Lastenklinikan takana oleva kallioalue, jolla nyt sijaitsee sairaalan väistötiloja sekä Tukholmankatu 8 F:n ympäristö.

HUS-kuntayhtymä esittää (26.2.2014) kannanotossaan esillä olleesta kaavaluonnoksesta, että Uuden Lastensairaalan rakennusalan koillisen osan sijoittuminen Naistenklinikan ja Stenbäckinkadun väliselle osalle tonttia mahdollistaa Lastensairaalan toimintojen onnistuneen sijoittelun ja Hallintokeskusrakennuksen välttämättömien osien säilyttämisen. Uuden Lastensairaalan liittyminen lounaassa Lastenkliniikkaan tukee sitä, että tulevaisuudessa osa Lastenklinikan tiloista peruskorjataan Uuden Lastensairaalan käyttöön. Trauma-syöpäsairaalan rakennusala on riittävän laaja, mikä mahdollistaa luontevat toiminnalliset yhteydet uudisrakennuksen, Syöpätautien klinikkarakennuksen, Meilahden tornisairaalan ja edelleen Kolmiosairaalan kesken. Syksyllä 2012 kolmella konsulttitoimistolla rinnakkaisesti teetetty tutkielma uudisrakentamistarpeiden sijoittelusta Meilahden sairaala-alueella osoitti, että Trauma-syöpäsairaalan toimintojen ratkaiseminen edellyttää kolmikerroksisen

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

rakennuksen osan sijoittamista Meilahden tornisairaalan ja Paciuksenkadun väliselle tontin osalle niin, että se ulottuu lähes kokonaan kiinni tontin rajaan. Kaavaluonnoksessa on esitetty sairaala-alueen tonttiliittymä Paciuksenkadulta, minkä tarpeellisuus on todettu vuonna 2012 valmistuneessa kaavavalmistelun liikenneselvityksessä (SITO Oy)

HUS-kuntayhtymä katsoo, että kaavaluonnoksessa eivät toteudu kaikki maanomistajan tavoitteet rakennussuojelukysymysten osalta. Alueen sairaalarakennuksissa harjoitetaan vaativaa somaattista erikoissairaanhoidoa, jonka toimitiloille ja talotekniikalle asettamat vaatimukset muuttuvat ja tiukentuvat jatkuvasti. Hoitotoiminnan kehitys sekä rakennuksissa hoidettavien potilasprofiilin muutokset aiheuttavat tarpeita huomattaville tilamuutoksille. Talotekniikan tilatarpeet kasvavat sekä Suomen rakennusmääräyskokoelman muutosten että yleisen sairaalatekniikan ja hoitolaitteiston kehityksen myötä. HUS-kuntayhtymä on sitoutunut Kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), jonka energiansäästötavoitteet asettavat omat vaatimuksensa toimitilojen talotekniikalle ja rakenteille. Sairaalarakennusten ilmanvaihdon ja lämmöntalteenoton laitteistojen tilatarpeet kasvavat, ja peruskorjaushankkeissa joudutaan pohtimaan myös rakennusten vaipan lämmöneristyskyvyn parantamista. HUS-kuntayhtymä katsoo, että kaavaluonnoksen sr-1 ja osittain myös sr-2 asemakaavamääräysten vaatimusten täyttäminen sairaalarakennusten peruskorjaus- ja perusparannushankkeissa on mahdotonta hyväksyttävissä olevan kustannustason puitteissa. HUS-kuntayhtymän rakennushankkeet rahoitetaan julkisin varoin. HUS-kuntayhtymä ehdottaa, että asemakaavaa kehitetään kohti arvokkaiden sairaalarakennusten säilyttämistä, ei niiden yksityiskohtaista suojelemista. Sairaala-alueen vanhimmissa ja historiallisesti arvokkaimmissa rakennuksissa, Palvelukeskuksessa ja sen luoteispuolella sijaitsevassa Huoltokeskuksessa, ei ole sairaanhoidollista toimintaa, joten niiden osalta tarkkojen suojelutavoitteiden täyttäminen on helpommin toteutettavissa.

HUS-kuntayhtymä katsoo, että Meilahden sairaala-alueen sairaalarakennusten sisätilojen suojeleminen on mahdotonta johtuen vaativan erikoissairaanhoidon edellä selostetuista toimitiloilleen asettamista vaatimuksista.

HUS-kuntayhtymä pitää hyvänä sitä, että Syöpätautien klinikkaa ei ole esitetty suojeltavaksi tai säilytettäväksi. HUS-kuntayhtymän linjauksen mukaan rakennuksen maanalaiset osat ja sen matalat siipiosat säilytetään ja peruskorjataan, mutta torniosa puretaan. Torniosan purkamista on pidetty parhaana vaihtoehtona, kun rakennuksen käytettävyyttä on tutkittu. Talon tilarakenteesta johtuen torniosan länsipuolen huonekoko on liian suuri ja itäpuolen huonekoko liian pieni. Torniosan kerroksissa

8.10.2013, täydennetty 29.4.2014

on korkeussuunnassa liian vähän tilaa nykyaikaiselle talotekniikalle. Linjaukseen on vaikuttanut myös torniosan julkisivurakenteesta saatu lausunto (insinööritoimisto R J Heiskanen Oy 13.12.2011). Rakennuksen julkisivussa on huonosti lämpöä eristävä rakenne.

HUS-kuntayhtymä esittää, että Tukholmankatu 8 F:n eli entisen asuntolan kohdalla suojele- ja säilyttämistavoitteista luovutaan kokonaan. Rakennus sijaitsee sillä tontin osalla, jonka tulisi olla tulevaisuudessa rakennettavissa toistaiseksi tunnistamattomien uudisrakentamistarpeiden tyydyttämiseksi. Rakennukseen, joka ei liity Meilahden sairaala-alueen maanalaiseen tunneliverkostoon, on tutkittu toimisto- tai hotellikäyttöä. sillä siihen ei voida sijoittaa somaattisen erikoissairaanhoidon toimitiloja talotekniikan vaatimuksista johtuen. Käyttötarkoituksen muutoksesta hotelliksi tai toimistotilaksi ja siitä seuraavan täydellisen peruskorjauksen kustannustason voidaan olettaa olevan kohtuuton. Analyysit ovat osoittaneet, että em. käyttötarkoitukset edellyttävät 6-kerroksisen rakennuksen yhden kerroksen muuttamista lähes kokonaan teknisiksi tiloiksi, koska rakennuksen ullakko on hyvin matala, eikä siihen voi sijoittaa ilmanvaihdon laittiloja muuttamatta vesikaton perusmuotoa. Rakennussuojelutavoitteiden kannalta rakennuksen julkisivujen autenttisuus on menetetty jo päätyihin 1980-luvulla rakennettujen poistumistieportaiden myötä.

HUS-kuntayhtymä perustelee tässä lausunnossa esittämiään, asemakaavaluonnoksen rakennussuojelutavoitteita koskevia muutostarpeita Maankäyttö- ja rakennuslain 54 § seuraavalla kohdalla:

"Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää".

Vastine

Suojelumääräyksiä on luonnosvaiheen jälkeen muutettu siten, että suojeltuihin rakennuksiin sallitaan käyttötarkoituksenmukaiset korjaus-, muutos- ja lisärakentamistyöt. Tarkemmat perustelut on annettu kaavaselostuksessa. Tukholmankatu 8 F:n on merkitty jo varhaisimmissa asemakaavoissa kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokkaaksi rakennukseksi. Sen kohdalle ei ole esitetty suunnitteilla olevia hankkeita eikä suunnitelmia, joiden mukaan voitaisiin perustella sen purkaminen. Asemakaavan muutosehdotukseen ei ole osoitettu tämän vuoksi rakennuksen kohdalle rakennusala uutta rakennusta varten ja suojelemerkintä on säilytetty ennallaan.

**MEILAHDEN SAIRAALAKAMPUS
ASEMAKAAVAN MUUTOS****Paikka:** Biomedicum, Haartmanintie 8**Aika:** 20.5.2013 klo 17.00-18.00**Läsnä kaupunkisuunnitteluvirastosta:**

Kerttu Kurki-Issakainen, arkkitehti
Mika Kaalikoski, liikennesuunnittelu
Sanna Lahti, arkkitehti
Maija Mattila, vuorovaikutussuunnittelija, puheenjohtaja
Leena Silfverberg, liikennesuunnittelu
Olavi Veltheim, asemakaavapäällikkö
Teina Ryyänen, viestintäassistentti, sihteeri
Leena Makkonen, arkkitehti

Läsnä HUS:ista:

Salla Itäaho, arkkitehti
Hannu Lähteenmäki, kiinteistöjohtaja

Osallistujia: 1 henkilö**Tilaisuuden kulku**

Tilaisuuden avasi puheenjohtaja Maija Mattila, joka esitteli paikalla olevat suunnittelijat. Meilahti-seuran edustaja oli ainoa asukas tilaisuudessa.

Hannu Lähteenmäki HUS:ista kertoi aluksi mitä tällä hetkellä alueella tapahtuu: Meilahden tornin peruskorjaus on käynnissä, Kolmiosairaala valmistui 2010, väliaikainen vuodeosastosiipi määräaikaikaisella rakennusluvalla, Huslab on rakenteilla sekä maanalaiset tilat, joissa mm. pysäköintiä, jätehuolto ja apteekin tilat ovat valmiina 2014 loppuun mennessä. Lähteenmäki näytti esityksen, jossa kerrottiin miksi Meilahden alue on HUS:ille ja koko Helsingille ja Suomelle tärkeitä. Kaikki elinsiirrot tehdään Meilahdessa ja yliopiston alueet ja sen toiminta alueella on tärkeää; Meilahti toimii koulutus- ja tutkimuskeskuksena. Hän myös kertoi miksi HUS hakee kaavamuutosta: mm. Töölön sairaala pitää korvata uusilla tiloilla. Meilahti on lääketieteen huippukampus, ja toiminnat halutaan keskittää sinne. Uusi lastensairaalan rakennus on myös suunnitella alueelle.

Arkkitehti Kerttu Kurki-Issakainen esitteli suunnittelualuetta sekä maanpinnalta että alta. Sairaala-alue on suuruudeltaan melkein yhden kaupunginosan kokoinen alue. Pysäköinnin lisäksi huolto- ja muu liikenne pitää huomioida kaavoituksen yhteydessä. Voimassa oleva kaava alueella on vuodelta 2006 ja sen toteutus on käynnissä ja vielä osittain kesken. Kurki-Issakainen

li

Postiosoite PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Käyntiosoite Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	Puhelin +358 9 310 1673	Faksi +358 9 310 37409	Tilinumero 800012-62637	Y-tunnus 0201256-6 Alv. nro FI02012566
---	---	-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--

20.5.2013

kertoi, että HUS:in kanssa yhdessä etsitään ratkaisuja noin 100 000 uuden kerrosneliön täydennysrakentamiselle. Joitakin tiloja puretaan ja toimintoja siirtyy pois kampusalueelta vapauttaen tilaa ydintoiminnoille. Hän esitteli myös ilmakuvaa, johon oli merkitty sekä laajempi tarkastelualue ja kaavamuutosalue. Alueella on kolme uutta sairaalahanketta: lastensairaala, trauma-keskus ja syöpäsairaala. Kaavan valmistelu alkoi HUS:in kanssa yhteistyönä kolmella konsultti-työllä. Kurki-Issakainen esitteli työt lyhyesti. Työt olivat alustavan tilaohjelman pohjalta laadittuja hahmotelmia, joiden pohjalta nyt jatketaan tarkempaa suunnittelua. Suunnittelun lähtökohtiin vaikutti myös se, että vuonna 2009 Meilahden sairaala-alue liitettiin valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon. Konsulttitoiden perusteella voitiin kuitenkin todeta, että laajakin uudisrakentaminen on mahdollista alueella ja että rakennussuojelu ei ole este alueen kehittämiseksi.

Lopuksi hän kertoi hankkeen aikataulusta: suunnitteluperiaatteet-luonnos viedään syksyllä lautakuntaan ja kaavaluonnos olisi tarkoitus tehdä tämän vuoden lopulla sekä ensi vuoden alussa kaavaehdotus. Ensimmäisenä on tarkoitus aloittaa lastensairaalan rakentaminen vuonna 2017. Tärkeimpinä tavoitteina on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja sovittaa uusi rakentaminen jo olemassa olevaan ympäristöön. Tärkeää on myös paikan hahmotettavuuden parantaminen sekä luoda parantumista edesauttavat olosuhteet potilaille sekä hyvät työskentelyolosuhteet henkilökunnalle.

Liikennesuunnittelija Mika Kaalikoski esitteli liikennemääriä alueella. Uusia parkkipaikkoja on tulossa alueelle 450. Yhteensä alueella tulee olemaan yli 9000 paikkaa. Stenbäckinkadulla lisääntyä hiukan liikennemäärät lastensairaalan rakentamisen myötä.

Puheenjohtaja Maija Mattila kehui hyviä kysymyksiä mitä yksi paikallaolija esitti. Mattila totesi myös, että vaikka tilaisuus oli houkuttanut paikalle vain pienen osallistujamäärän, niin oli se hyödyllinen.

Tilaisuudessa esitettyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:

Onko ajoyhteys maanalaisista tiloista vain yhdestä paikasta? Vastaus: Ajoyhteys on useasta paikasta.

Onko pyykkejä ajettu rakennuksesta rakennukseen maan päällä? Vastaus: Tulevaisuudessa siirrytään maanalaiseen järjestelmään.

Meilahti-seurassa suurimmat kysymykset ovat käsitelleet liikenteen lisääntymistä. Se huolestuttaa.

Kiitos esityksistä.

Jos alueelle saataisiin suhteellisen suora ja toimiva kevyen liikenteen väylä niin edellyttäisi se rakennusten purkamista. Ihmiset tuntevat olevansa motissa, varsinkin pyöräilijät. Valpurintien päästä lähtee pyöräreitti, mutta se pitää tuntea. Tukholmankadun reitti on todella vilkas. Nyt alueella pitää kiittää rakennuksia jos haluaa pyöräillä. Myös alueen merkintöjä voisi parantaa mm. laittamalla opasteita matkan varrelle. Se auttaisi myös ihmisiä jotka asioivat alueella. Nyt pitää olla paikallistuntemusta, muuten reittiä ei löydä.

li

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

Onko Paciuksenkadusta tai Haartmaninkadun pyöräilystä jo suunnitelmia?

98 sadasta ajaa tällä alueella jalkakäytävällä

Jalavatieltä ja Valpurintieltä tulee pyöräilijöitä Keskuspuistosta. Kun Jalavatieltä tulee, tulee siinä katkos, jossa pitää taluttaa pyörää. Siinä kohdassa näkyvä ylityspaikka puuttuu.

Sunnuntaikävelijä voisi käyttää vaihtoehtoista reittiä alueen läpi ihaillen puistomaisemia vaihtoehtona jalkakäytävälle. Tosin onhan alue suhteellisen vaarallinen ambulansseineen, takseineen ja peruuttavine autoineen.

Mitä Lastenlinnaan voisi tulla tulevaisuudessa?

Traumasairaala kuulostaa kansankielellä ehkä erilaiselta kuin mitä se on.

Parkkialueen laajentumisesta: onhan se laskettu niin, että parkkipaikkoja riittää? Siirrykö painetta Meilahden pikkukaduille, jos siellä on edullisempaa parkkeerata?

Pääsy keskeisiin paikkoihin parkkihalleista: onhan parkkihallista hyvä hissiyhteys? Houkuttelee käyttämään jos ei tarvitse kävellä puolta kilometriä hisseille. Kaikki haluavat aina pääoven eteen.

Hyvin ovat työmaakyltit olleet alueella esillä. Se aina vähentää vastustusta kun ihmiset tietävät mitä tapahtuu. Kyltti puuttuu tosin HusLabin kohdalta.

li

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

Leena Makkonen, Katri Erroll

25.03.2013, tark. 2.10.2013

VIRANOMAISNEUVOTTELU KOSKIEN MEILAHDEN SAIRAALAKAMPUKSEN
ASEMAKAAVAN MUUTOSHANKETTA

Paikka	Kaupunkisuunnitteluvirasto Kaupunkisuunnittelulautakunnan Sali, Kansakoulukatu 3	
Aika	20.3.2013 klo 09.00 - 10.45	
Läsnä	Hannu Airola Henrik Wager Anne Mäkinen Paula Roine Tarja Jääskeläinen Petteri Kantokari Pirjo Sipiläinen Olavi Velheim Katri Erroll Riitta Venesmaa Satu Tyynilä Kerttu Kurki-Issakainen Leena Makkonen Leena Silfverberg Mika Kaalikoski Seija Narvi Matti Neuvonen Salla Itäaho	Uudenmaan ELY-keskus Uudenmaan ELY-keskus Keski-Uudenmaan maakuntamuseo / Helsingin kaupungin museo Helsingin rakennusvalvontavirasto Helsingin seudun liikenne Helsingin seudun liikenne Sosiaali- ja terveysvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto HUS (§ 1 ja 2)

1 § Kokouksen järjestäytyminen ja osallistujien esittäytyminen

Sovittiin, että puheenjohtajana toimii Olavi Velheim.

Neuvottelun tarkoituksena on esitellä hankkeen tavoitteita ja esiselvityksiä sekä kartoittaa jatkosuunnittelun reunaehdoja.

Osallistujat esittäytyivät.

2 § Hankkeen esittely
HUS / Salla Itäaho

HUS:n edustaja esitteli sairaala-alueen nykytilannetta, tulevia rakentamistarpeita, hankkeiden suunnitteluvaihetta ja tehtyjä selvityksiä sekä niistä tehtyjä johtopäätöksiä.

HUS on hakenut Meilahden sairaalatonttien asemakaavan muuttamista. Alueen nykyinen asemakaava on vuodelta 2006, minkä jälkeen suurin osa kaavaa valmisteltaessa suunnitteilla olleista rakennushankkeista on toteutunut tai toteutumassa (mm. Kolmiosairaala, Haartmanin sairaala sekä lastenklinikan ja naistenklinikan laajennusosat). Kaavassa oli huomioitu myös vielä esisuunnitteluvaiheessa olevan Töölön sairaalaa korvaavan traumakeskuksen rakentaminen, mutta myöhemmin on todettu kaavan mukaisen ratkaisun olevan toiminnallisesti epätar koituksenmukainen.

Uusina rakennushankkeina Meilahden alueella on noussut esiin uusi lastensairaala sekä syöpäkeskuksen lisärakennustarpeet. Uudisrakentaminen Haartmaninkatu 3:n tontilla sekä logistiikka-toiminnan materiaalivarastojen suunniteltu siirtäminen sairaala-alueen ulkopuolelle antavat entistä paremmat mahdollisuuden sairaalakorttelin kehittämiseen ydintoiminnan tarpeisiin. Näin olen asemakaavan muuttaminen on nähty tarpeelliseksi. Uuden lisärakennusoikeuden määräksi on tässä vaiheessa arvioitu n. 66.000 kem².

HUS on v. 2012 lopulla teettänyt asemakaavamuutosta valmistele van rinnakkaiskonsulttityön kolmella eri arkkitehtisuunnitteluryhmällä. Suunnittelutyön lähtökohtina olivat uudisrakentamisen tilatarvearviot, keskeiset toiminnalliset vaatimukset ja alustava rakennussuojelullinen analyysi alueen rakennushistoriallisista arvoista. Töiden tuloksia arvioitiin yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston edustajien kanssa ja suunnitelmien avulla on linjattu tiettyjä suuntaviivoja uudisrakennusten sijoittumiselle ja lisärakentamisen edellyttämille liikennejärjestelyille.

Vaikka lähitulevaisuuden rakennushankkeiden laajuus pyritään mitoittamaan ennustettavissa olevien kasvutarpeiden mukaisesti, pidetään HUS:n puolella silti tärkeänä, että asemakaava-valmistelun yhteydessä tutkitaan lisäksi korttelin kehittämismahdollisuuksia toistaiseksi määrittelemättömiä lisärakennus- ja laajennustarpeita varten. Priorisointia rakennussuojelun laajuuden ja yksityiskohtaisuuden sekä ydintoiminnan kehittämistarpeiden välillä tulisi voida nostaa esille. Tavoitteena on Meilahden sairaala-alueen säilyminen modernin yliopistosairaalan kampuksena ja vaativimman erikoissairaanhoidon keskittymänä pitkälle tulevaisuuteen.

Kiireellisin hanke on uusi Lastensairaala. Tämä huomioon ottaen HUS

toivoo, että asemakaavan hyväksyminen olisi mahdollista viimeistään vuoden 2015 alkupuolella. Traumakeskus-syöpäkeskushankkeen n. kaksi vuotta myöhäisempi suunnittelu- ja toteutusaikataulu edellyttää asemakaavan valmistumista ennen hankkeen rakennussuunnitteluvaiheen käynnistämistä. Sen ja mahdollisten myöhempien hankkeiden rakennuspaikkojen määrittely toivotaan tehtävän riittävän avoimin merkinnöin.

Tehtiin tarkentavia kysymyksiä:

- Mikä on tiedossa olevien hankkeiden aikataulu?

HUS:n tavoiteaikataulun mukaan Lastensairaala valmistuu loppuvuodesta 2017, Trauma-syöpäkeskus loppuvuodesta 2019. Kaava tulisi saada viimeistään vuoden 2015 alkupuolella.

- Paljonko liikenne tulee kasvamaan? Lisääntykö henkilöstömäärä?

Asia on selvittelyssä HUS:ssa. Nykyisessä kaavassa on jo huomioitu Traumakeskuksen tarpeet osittain. Osa uusista tilavaatimuksista ei suoraviivaisesti kasvata pysäköintitarvetta.

- Haartmaninkatua pitkin tulee mahdollisesti noin vuonna 2025 kulkemaan raitiovaunulinja, joka aiheuttanee jonkin verran tärinää. Onko kadun varteen tulossa tiloja, joille tärinä aiheuttaisi haittaa?

Asiaa ei ole tutkittu tarkemmin. Tuleva uudisrakentaminen sijoittuu tontin muihin osiin.

- Onko mahdollista, että suojelumääräystä sr-1 Lastenklinikan osalta lievennettäisiin? Meilahden torni on käytännössä uudelleen rakennettu, onko suojelumääräys sr-2 edelleen relevantti? (Rakvv)

Ksv:n taholta todettiin, että suojelumerkinnot kuvaavat rakennusten kulttuurihistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja eikä suojelustatuksen heikentämiseen ole nähty tarvetta. Määräyksen sanamuodot toki harkitaan tarkoin kaavan laatimisen yhteydessä.

Kaupunginmuseon taholta todettiin, että sairaalatontti on RKY-alueetta, jonka arvojen säilymisestä tulee pitää huoli. Meilahden tornisairaala on suojeltu nimenomaan kaupunkikuvallisista syistä, materiaalien ja sisätilojen muutoksilla ei ole vaikutusta tähän arvoon.

3 § Kaavoitustilanne
Kerttu Kurki-Issakainen

Meilahden sairaalakampus on tiivis osa olemassa olevaa kaupunkirakennetta, mikä on sekä sen vahvuus että haaste. Voimassa olevassa asemakaavassa (2006) on rakennusoikeutta 251 000 k-m² sairaalatoimintoja varten, lisäksi 74 400 k-m² erillisillä tonteilla opetusta ja tutkimusta varten. Kaavan mukainen toteutus on osittain kesken. HUS on todennut tarpeiden muuttuneen ja kasvaneen. Traumasairaala ei aiota toteuttaa vuoden 2006 kaavan mukaisesti. Toteutumassa olevien rakennushankkeiden jälkeen käyttämätöntä rakennusoikeutta jää noin 30 000k-m².

Esiteltiin kaavamuutosalueen rajoja sekä tarkastelualueen laajuutta. Uutta sairaalatilaa on arvioitu tarvittavan noin 100 000 k-m² pitäen sisällään uuden Lastensairaalan, Traumakeskuksen ja Syöpäsairaalan. Kaikki tilatarpeet eivät ole vielä täsmentyneet. Kaavassa rakennusoikeutta tarvitaan jonkun verran vähemmän, koska joitakin tiloja puretaan ja toimintoja siirtyy muualle ja lisäksi voidaan hyödyntää edellisen kaavan rakennusoikeutta.

Lastensairaalan osalta aikataulu on tiukka, sillä sen toivotaan olevan käyttökunnossa loppuvuonna 2017. Muut suunnitelmat tarkentuvat eri tahtiin, mikä on haaste kokonaisuuden suunnittelun ja kaavoituksen kannalta.

HUS on teettänyt loppuvuonna 2012 kolmella suunnitteluryhmällä kokonaisvisiot toimintojen sijoittumisesta tontille. Konsulttiohjelmassa oli toiminnallisia ja teknisiä rajoituksia runsaasti. Konsultit saivat käyttöönsä myös luonnoksen rakennushistoriallisesta selvityksestä. Kaikki kolme työtä sisälsivät samansuuntaisia perusratkaisuja. Niiden perustella oli mahdollista todeta, että purkamalla olemassa olevia rakennuksia ja tiloja, voidaan tehdä tilaa laajamittaiselle uudisrakentamiselle. Konsultit myös osoittivat myös että esitetyt hankkeet on mahdollista toteuttaa ilman suojeltujen rakennusten purkua (mm. asuntolan Tukholmankatu 8:ssa). Tulevaisuuden tilatarpeet saattavat kuitenkin kohdistua tällekin alueelle. Kaikissa visioissa Trauma- ja syöpäsairaalakokonaisuus sijoitui Paciuksenkadun varteen, mikä edellyttäisi Meilahden tornin jalustaosan purkamista. Myös syöpäsairaalan torniosa oli esitetty purettavaksi. Lastensairaala puolestaan sijoitui Stenbäckinkadun varteen nykyisen hallinto- ja materiaalikeskuksen paikalle. HUS edellytti rakennuksessa myös sijaitsevan keskuskeittiön ja henkilöstöravintolan säilytettävän paikallaan. Yhdessä konsulttityössä esitettiin vaihtoehtoisena lastensairaalan paikkana myös Haartmaninkadun reuna.

Konsulttitoissa esitettiin mahdollisia paikkoja myös tulevaisuuden määrittelemättömille tilatarpeille ja etsittiin lisärakentamispaikkoja, mitä HUS:n puolelta on toivottu. Purkamispaineita kohdistuisi tällöin Silmä- ja korvaklinikan laajennusosiin sekä Paciuksenkadun varren Sairaanhoidaja-asuntolarakennukseen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut konsulttitoihin pohjautuen alustavat suuntaviivat ja suunnitteluperiaatteet kaavoitukselle.

HUS on toimittanut kaupunkisuunnitteluvirastoon kaavamuutoshakemuksen 31.1.2013. HUS jatkaa suunnittelua laadittujen kokonaisvisioiden pohjalta yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Tarvittavia selvityksiä ryhdytään tekemään. Alustavan aikataulun mukaisesti OAS ja suunnitteluperiaatteet tulevat nähtäville ennen kesälomia. Suunnitteluperiaatteiden lautakuntakäsittely tapahtuu kesälomien jälkeen.

HUS:n teettämät tarvittavat selvitykset sekä tarkempi yleissuunnitelma tarvittaisiin alkusyksystä, jotta niiden pohjalta voidaan valmistella kaavaehdotus. Kaavaluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville marraskuussa 2013, ja kaavaehdotus esiteltäisiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle v. 2014 alkupuolella. Edellä kuvattu aikataulu voi toteutua, mikäli HUS:n päätöksenteko, suunnitelmat sekä vaadittavat selvitykset etenevät aikataulussa Tarvittaessa asemakaavaa valmistellaan osa-alueittain toteuttamisen edellyttämässä järjestyksessä. Kaavoitustyön pohjaksi tarvitaan kuitenkin kokonaissuunnitelma sairaalakampuksesta rakentamisen volyymin määrittelemiseksi ja sen kaupunkikuvallisten vaikutusten selvittämiseksi sekä mm. liikenne- ja pysäköintikysymysten ratkaisemiseksi.

4 § Tulevat tarpeet, hankkeet ja esiselvitykset Kerttu Kurki-Issakainen

Kokonaissuunnitelmaa kehitetään yhteistyössä HUS:n, kaupunkisuunnitteluviraston ja muiden tahojen kesken.

Liikenteen sujuvuus ja pysäköintijärjestelyt ovat keskeisiä selvittämistä vaativia kysymyksiä. Periaatteena voidaan pitää, että pääsisääntulo alueelle tapahtuu jatkossakin Haartmaninkadun kautta eikä laajamittaista läpiajoa alueen halki sallita. Uuden helikopterikentän tarvetta pohditaan kaavatyön yhteydessä. Alueella käy SITO:n selvityksen mukaan päivittäin 15 000 ihmistä, henkilökuntaa on 7 250. Kävijä-, henkilö- ja pelastusliikenteen määrät kasvavat tulevaisuudessa. Liikkuminen on nykyisin henkilöautopainotteista. Tällä hetkellä pysä-

Leena Makkonen, Katri Erroll

25.03.2013, tark. 2.10.2013

---

köintipaikkoja on 1 400/1 900. Maanpääällisiä paikkoja on nykyisellään 620, osa niistä väistyy uudisrakentamisen myötä. Liikenteen aiheuttaman melun vaikutukset tutkitaan.

Kaavan laatimista varten tarvitaan Lastensairaalan ja Trauma- ja syöpäsairaalan alustavat luonnossuunnitelmat jotta pystytään vastaamaan sairaalatoiminnan tarpeisiin ja sovittamaan ne kaupunkikuvaan, sekä varmistamaan mm pelastautuminen ja muut ratkaisut. Myös HUS:n muut mahdolliset tilatarpeet tulee selvittää. Alueelle tulee lisäksi laatia ulkotilojen ympäristösuunnitelma.

Kaavan valmistelua varten on tarkoitus laatia seuraavat selvitykset:

Rakennushistoriallinen selvitys (täydentäminen, ympäristöhistoriallinen osuus)
Kokonaissuunnitelman kehittäminen konsulttitöiden pohjalta
Liikennesimulointi/ risteysten kapasiteettitarkastelu
Liikenne- ja liikkumisselvitys, yhteistyössä HSL:n kanssa
Pysäköintiselvitys
Melutasot: liikenne ja helikopterikenttä
Maanalaiset tilat
Ulkotilojen ympäristösuunnitelma (toiminnallinen masterplan)
Lastensairaalan luonnossuunnitelmat
Trauma- ja syöpäsairaalan luonnossuunnitelmat
HUS:n muut mahdolliset tilatarpeet
Viherkattojen käyttömahdollisuudet laajoilla kattopinnoilla

Lisäksi yleissuunnitelmassa on huomioitava pelastustiet ja väistötilojen järjestäminen

Esiteltiin konsulttitöiden kaupunkikuvallista ilmettä ja laajuutta. Käytiin läpi valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita. Esiteltiin kaupunkisuunnitteluviraston laatimia alustavia suunnitteluperiaatteita, jotka ovat liitteenä.

5 § Rakennushistoriallinen selvitys, rakennusten suojele
Leena Makkonen

Sairaalatontti on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulltuuriympäristö, yksi Suomen sairaalarakentamisen avainkohteista, jolla rakentaminen ja kehittäminen jatkuvat edelleen. Yksi sairaala-alueen ominaispiirre onkin sen vaiheittainen rakentuminen. Siellä sijaitsee eri vuosikymmenten parasta sairaala-arkkitehtuuria edustavia rakennuksia. Sairaalatoimintojen keskittäminen Meilahteen on ollut tavoitteena aina 1900-luvun alusta alkaen. Alueelle on laadittu lukuisia aluesuunnitelmia ja asemakaavoja, joista harvat ovat toteutuneet. Sairalarakentaminen on kehittynyt alkuaikojen paviljonkijärjestelmään perustuvista yksittäisistä rakennuksista (mm. nyk. Palvelukeskus ja Kiinteistönhuoltoraken-

nus 1917 Magnus Schjerfbeck) niin sanoittuun blokkisairaaltyyppiin (mm. Naistenklinikka 1934 Jussi Paatela) ja niiden yhdistelmään (Lastenklinikka 1946 Uno Ullberg, Erkki Linnasalmi) edelleen tower-on-podium-tyyppiin (Syöpätautien klinikka 1962 Erkki Helamaa, Veijo Martikainen ja Meilahden pääsairaala 1965 Jaakko Paatela, Reino Koivula). 1970-80-luvulla useita rakennuksia laajennettiin. 1990- ja 2000-luvulla sairaala-alue täydentyi mm. Terveystieteiden keskuskirjastolla (1998 Olli-Pekka Jokela) sekä Biomedicum-rakennuksilla (2001 ja 2008 Gullichsen Vormala Arkkitehdit Oy).

HUS:n teettämässä kolmessa kokonaisvisiossa on tutkittu, minkälainen on tulevaisuuden sairaala ja miten uudisrakennukset alueelle sijoittuvat. Konsulttityöt osoittivat, että aiottu kerrosala voidaan toteuttaa suojelusta tinkimättä. Suojelua ei olla tulevassa kaavassa laajentamassa, huomioitavaa on kuitenkin sr-rakennusten reviiiri. Uudisrakennusten ominaisuudet ja toistaiseksi hahmottumattomat tulevaisuuden laajennustarpeet tulee RKY-alueella esittää riittävällä tarkkuudella.

Kokonaisvisioita varten laadittiin rakennushistoriaselvitys-luonnos (Sanna Ihatsu, Virta-Palaste-Leinonen Arkkitehdit Oy). Työn tarkentamisesta ja jatkamisesta on sovittu HUS:n, kaupunkisuunnitteluviraston ja museon välisessä palaverissa 18.3.2013. Mahdollisesti purettavien, uudisrakennusten alle jäävien rakennusten historia ja arvot selvitetään riittävällä tasolla. Tehdään myös ympäristöhistoriallinen selvitys, jossa selvitetään rakennuksia ympäröivien alueiden merkitys ja ominaispiirteet. Lisäksi hankitaan tarpeelliset tiedot suojelumääräysten tarkistamista varten. Säilyvistä rakennuksista laaditaan tarpeen mukaan tarkemmat rakennushistoriaselvitykset niissä tapahtuvia muutostöitä varten. Selvitys on jo tehty Naistenklinikasta (2011) ja on tekeillä Lastenklinikasta (molemmat Sanna Ihatsu).

6 § Viranomaisten puheenvuorot

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo/Helsingin kaupunginmuseo Anne Mäkinen

Kaavan pohjaksi on tehty hyvää valmistelevaa työtä, museo on ollut mukana neuvotteluissa ja valmistelutyössä. Rakennushistoriaselvitys antaa hyvän pohjan alueen suunnittelulle. Sen lisäksi tarvitaan myös ympäristöhistoriallinen selvitys.

Nykyisen kaavan suojelumääräykset, myös Paciuksenkadun varren entisen Sairaanhoidaja-asuntolan määräys (sr-2), tulee säilyttää. Asuntolarakennus muodostaa puskurivyöhykettä entisen Sairaanhoidajataropiston suuntaan, myös Paciuksenkadun vastakkaisen puolen uudisra-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

Leena Makkonen, Katri Erroll

25.03.2013, tark. 2.10.2013

---

kennukset on suunniteltu asuntolarakennuksen ominaispiirteisiin sopiviksi. Lastenklinikan sr-1-määräys kertoo rakennuksen arvoista. Nyt kun suurin osa lastensairaalan raskaista toiminnoista siirtyy rakennuksesta pois, tilojen suunnittelu yksinkertaistuu ja rakennuksen arvokkaiden ominaispiirteiden huomioon ottaminen helpottuu. Uutta lastensairaala suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että myös vastapäinen alue Stenbäckinkadun toisella puolella on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (Taka-Töölön kerrostaloalue, RKY 2009).

Museo lausuu asiasta tarkemmin OAS-vaiheessa.

Rakennusvalvontavirasto

Paula Roine

Kokonaissuunnitelma on hyvin tarpeellinen, osa-alueittain tapahtuvien muutosten ja rakentamisen suunnittelun ohjaaminen on ollut haastava tehtävä rakennusvalvonnalle. Myös tekniset laitteet, kuten maanalaisiin tiloihin liittyvät ilmanvaihtokojeet ja piiput muodostavat epämääräistä ympäristöä. Sairaala-alueen opasteet on sattumanvaraisesti sijoitettu ilman kokonaissuunnitelmaa, varsinkin Lastenklinikan pihalla tilanne on hallitsematon.

Uuden lastensairaalan rakentaminen olemassa olevan keittiön päälle vaikuttaa hankalalta ratkaisulta.

Helsingin seudun liikenne

Tarja Jääskeläinen

Liikkumisen ohjaamiseksi sairaala-alueella on pitkään tehty yhteistyötä, viimeisimmäksi on alueelle saatu joukkoliikenteen aikataulunäytöt.

Meilahden sairaala-alueen henkilökunnan työmatkaliikenteestä tulisi tehdä samanlainen kyselyselvitys kuin nyt on tekeillä Jorvin sairaalassa. Mikäli joukkoliikennettä voitaisiin hyödyntää tehokkaasti, syntyisi suuria säästöjä, sillä pysäköintipaikkojen rakentaminen, erityisesti maan alle on kallista. HSL on keskustellut liikkumisen suunnittelusta HUS:n henkilöstöpuolen yhteyshenkilön kanssa.

Petteri Kantokari

Haartmaninkatua pitkin kulkevat bussilinjat 14 ja 18 saattavat jatkossa korvautua raitiovaunulla (2025). Bussiliikenne sairaala-alueen sisälle (mm. 58b) loppuu v. 2016. Olisi kuitenkin toivottavaa, että mahdollisuus

Leena Makkonen, Katri Erroll

25.03.2013, tark. 2.10.2013

---

ulottaa bussiliikenne tontille säilyisi. Uusi kutsuplus-linja tulee tulevaisuudessa palvelemaan omalta osaltaan Meilahden sairaalan liikennöintiä.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Pirjo Sipiläinen

HUSin sairaalakampuksen kehittäminen vastaa pääkaupunkiseudun sairaalavisiota ja on kannatettava hanke.

Sopivan väljä asemakaava antaa suunnittelulle parhaat lähtökohdat. Toisaalta haastena oli ja on joka tapauksessa tonttimaan puute. Toimintojen sujuvuus on ensisijainen tavoite. Kaupungin omistaman Haartmanin sairaalan henkilöstö tulisi ottaa mukaan henkilökunnan työmatkaliikennettä koskevaan kyselyyn.

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Liikennesuunnitteluosasto/Leena Silfverberg

Esitetyissä alustavissa suunnitelmissa sairaala-alueen halki linjatut reitit eivät voi olla luonteeltaan kevyen liikenteen reittejä, jotka sisältäisivät pyöräilyä vaan aluetta halkovia jalankulun reittejä. HUS vastaa tontin sisäisestä liikennesuunnittelusta. HUS:lla tulee olla oma liikennekonsultti. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto on mukana työssä antamalla tietoa sairaala-alueen ulkopuolisesta liikenteestä ja liittymiä koskevista kysymyksistä.

Liikennesuunnitteluosasto/ Mika Kaalikoski

Haartmaninkadun liikenteen rajoittamista ja osoittamista Meilahden sairaalan sisäiseksi kaduksi ei ole kaavan aikataulussa mahdollista tutkia. Joka tapauksessa Haartmaninkadun liikenteestä on luultavasti jo nykyisellään suuri osa sairaala-alueelle ja sieltä pois suuntautuvaa liikennettä.

Teknicaloudellinen toimisto/Seija Narvi

Viime kaava periaattena oli että, teknisiä laitteita olisi pyritty sijoittamaan rakenteisiin sen sijaan, että ne sijaitisivat hallitsemattomasti ympäristössä. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut ja tilanne on joiltain osin hallitsematon.

Uudenmaan ELY-keskus

Anna Yrjölän terveiset/Henrik Wager

Liikennevastuualueella ei ole suunnitelmien suhteen kommentoitavaa.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

Leena Makkonen, Katri Erroll

25.03.2013, tark. 2.10.2013

Hannu Airola

Sairaalat ovat niin sanottuja herkkiä kohteita melun suhteen. Meilahden sairaala- aluetta ympäröivät vilkkaat väylät edellyttävät hyvää meluntorjunnan suunnittelua. Voimassa olevassa asemakaavassa on esitetty vaatimus rakenteellisesta ääneneristyksestä. ELY-keskus pitää tärkeänä meluselvityksen tekemistä kaavan valmistelun yhteydessä. Helikopterikentän asettamat erityisvaatimukset on otettu tähänastisessa valmistelussa huomioon.

Henrik Wager

Rakeisuus ja iällinen monikerroksisuus on RKY -alueen eräs tärkeä arvo. Suojelumääräysten purkaminen olisi ongelmallista, sillä rakennusten, esim. Sairaanhoidaja-asuntolan, arvot on todettu jo edellisen kaavan yhteydessä. Suojelumääräysten sisältöä ja sanamuotoa on mahdollista ja hyväkin harkita uudelleen.

Uudisrakentamisen paikat on hyvin tutkittu. Kaavaratkaisulla kyetään antamaan tarkemmalle suunnittelulle oleelliset reunaehdot, mutta myös detaljisuunnittelu tulee suorittaa harkiten ja taitavasti.

OAS:ssa on selkeät ja hyvät tavoitteet. Rakennushistoriaselvitys ja suunnitteluperiaatteet antavat hyvät lähtökohdat suunnittelulle ja hyvän ympäristön syntymiselle.

7 § Jatkoimenpiteet

Viranomaisyhteistyö hoidetaan normaalin kaavaprosessin tapaan yhdessä HUS:n ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Alueen liikennekysymyksiä selvitetään yhteistyössä HSL:n kanssa. Kaavaprosessin etenemistä esitellään kaupunkisuunnitteluviraston ja ELY-keskuksen välisissä kuukausipalaverissa.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.45.

LIITTEET

Meilahden sairaala-alueen suunnitteluperiaatteet, luonnos 13.3.2013

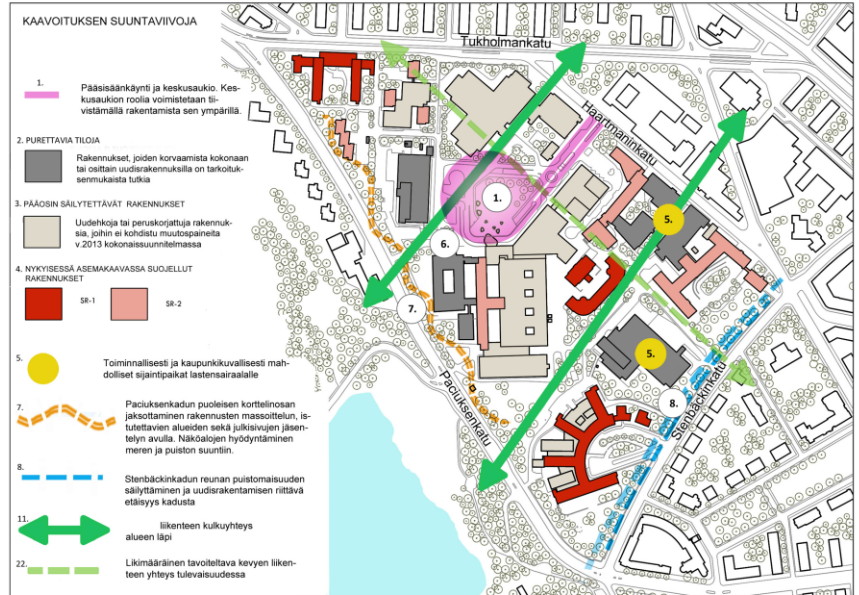
Kokouskutsun liitteenä oli jaettu

- 1 OAS-luonnos
- 2 Voimassa oleva asemakaava
- 3 Kaavoituksen suuntaviivat
- 4 Rakennushistoriallinen selvitys, luonnos
- 5 Hankkeen lähtötiedot ja nykytilanne

Meilahden sairaala-alueen suunnitteluperiaatteet
Luonnos KSV 13.3.2013

SITOVAT SUUNNITTELUPERIAATTEET

1. Pääsisäänkäynti ja keskusaukio. Pääkulkuyhteys säilyy Haartmaninkadulta keskusaukiolle. Keskusaukion roolia voimistetaan tiivistämällä rakentamista sen ympärillä.
2. Rakennukset, joiden korvaamista kokonaan tai osittain uudisrakennuksilla on tarkoituksenmukaista tutkia
3. Uudehkoja tai peruskorjattuja rakennuksia, joihin ei kohdistu muutospaineita v.2013 kokonaissuunnitelmassa
4. Suojeltuja (SR-1, SR-2) rakennuksia vuoden 2006 kaavan mukaan. Suojelutakukset säilytetään pääosin. Suojeltujen rakennusten ympärillä tarvitaan hienovaraista käsittelyä.
5. Toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti mahdolliset sijaintipaikat lastensairaalle ovat nykyisen hallinto- ja materiaaliokeskuksen paikka sekä Naistenlinikan ja silmä- ja korvasairaalan välinen alue. Molemmat vaihtoedot edellyttävät rakennusten ja tilojen purkamista sekä toimintojen uudelleen sijoittelua.
6. Trauma- ja syöpäsairaalojen tiloja suunnitellaan keskusaukion ympärille sekä sairaalatornin länsipuolelle ja nykyisen syöpäsairaalan paikalle. Ratkaisu vaatii rakennusten ja tilojen purkamista sekä mahdollisesti toimintojen osittaista uudelleen sijoittelua.
7. Paciuksenkadun puoleisen korttelinosan jaksottaminen rakennusten massoiteluun, istutettavien alueiden sekä julkisivujen jäsentelyyn avulla. Näköalojen hyödyntäminen meren ja puiston suuntiin.
8. Stenbäckinkadun reunan puistomaisuuden säilyttäminen ja uudisrakentamisen riittävä etäisyys kadusta.
9. Kulkuyhteyksien (ajoyhteydet, pelastustiet, ambulanssi- ja huolto liikenne, kevyt liikenne) turvaaminen.
10. Orientoitavuuden parantaminen alueella.
11. Likimääräiset jalankulun kulkuyhteydet alueen läpi.
12. Pysäköinnin keskittäminen maanalaisiin tiloihin. Uudisrakentamisen vähentämisen maanpäällisen pysäköinnin jäsentelyä.
13. Polkupyöräpaikkojen riittävä varaus henkilökunnan tarpeisiin.
14. Vähenevien ulkotilojen jäsentely ja selkeä jako istutettaviin ja rakennetumpiin vyöhykkeisiin.
15. Suunnittelussa tulee huomioida maanalaiset tilat, tekniset rajoitteet sekä tulevat väistötilojen tarpeet.

TAVOITTEET

16. Asemakaavatyön tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen keskeisellä paikalla. Uusi rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien.
17. Tavoitteena on parantaa myös alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa työympäristöä sairaalahenkilökunnalle sekä parantumista edesauttavat olosuhteet potilaille.
18. Sairaala-alueella tulee huolehtia orientoitavuudesta ja liikkumisesta sekä rakennusten sisä- että ulkopuolella. Aluetta suunnitellaan kaupunginosamaisesti, kulkuyhteydet huomioiden.
19. Kokonaissuunnitelmassa tulee huomioida muuntojoustavuus sekä tulevaisuuden muutostarpeet ja kohtuulliset laajenusvarat. Asemakaavavaiheen suunnittelussa on tarkastettava rakennusten kokonaisuus, jotka pitävät sisällään myös mm. IV-tilavaraukset.
20. Rakentamista voi rytmittää eri korkeusvaihteluihin, kuitenkin siten, että sairaalatornin dominantiasema säilyy. Tornimaisten rakennusosien sarjan täydentämistä on mahdollista tutkia.
21. Olemassa olevaa puustoa tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Jatkosuunnittelyryhmään tulee ottaa jo alkuvaiheessa mukaan maisemasuunnittelija. Hoitohenkilökunnan, potilaiden ja omaisten hyvinvointiin on kiinnitettävä huomiota suunnittelella kulkureitit ja piha-alueet huolella sekä hyödyntämällä rakennuksissa luonnonvaloa ja näköaloja.
22. Tavoiteltava likimääräinen poikittainen kävely-yhteys tulevaisuudessa
23. Suositetaan ratkaisuja, jotka hillitsevät ilmastomuutosta ja varautuvat sen aiheuttamiin ilmiöihin/olosuhteisiin.